

ETAPY VÝVOJE ŠUMAVSKÉ HRANICE

..... 6

1/ OD PLOŠNÉHO PŘEDĚLU KE HRANIČNÍ

ČÁŘE 7

Plošná hranice 8

Primitivní značky a přechody 8

Pozůstatky starých hranic na Šumavě 9

Původ názvu hranice 12

2/ OSÍDLENÍ ŠUMAVY A HRANICE

OD PRVOPOČÁTKŮ DO 17. STOLETÍ 13

Počátky osídlení 14

Sklářská kolonizace v pohraničním hvozdu 15

Královský hvozd 16

Na zemské hranici Šumavy 17

Středověké obchodní cesty 22

3/ OSÍDLENÍ ŠUMAVY A SMLUVNÍ ZAJIŠTĚNÍ

HRANICE V 18. A 19. STOLETÍ 25

Dřevařská kolonizace pohraničního hvozdu 26

Spory o Železnorudsko 26

Spor o Roklan 27

Česko-bavorská smlouva z roku 1764

a omezníkování hranice 29

Mapa česko-bavorského pomezí k roku 1708 30

Mapa Železnorudska z roku 1771 33

Mapa takzvaného Roklanu z roku 1764 36

Česko-bavorská smlouva z roku 1862

a omezníkování hranice 38

Česko-rakouské hranice 39

Dřevařské kolonie a dřevaři 41

Pašeráctví 43

Pytláctví 44

4/ PRVNÍ REPUBLIKA A NOVÁ DEMARKACE

HRANICE 45

Alokace – první fáze vzniku československých

hranic 46

Mírové smlouvy potvrdily historické hranice 47

Delimitace a demarkace – druhá fáze vzniku

československých hranic 48

Organizace práce 50

Na hranicích s Rakouskem 51

Na hranicích s Bavorskem 53

Hraniční orientační sloupy 55

Finanční stráž 55

Zlatý věk šumavské turistiky 56

5/ MNICHOVSKÁ DOHODA A OKLEŠTĚNÉ

HRANICE 59

Okupace Šumavy 61

Delimitace státní (okleštěné) hranice 62

Delimitace vnitrostátní (protektorátní) hranice 63

Stráž obrany státu 64

Pevnostní opevnění a systém překážek 65

6/ POVÁLEČNÝ VÝVOJ A HRANICE

NA ŽELEZNÉ OPONĚ 67

Projekt poválečných hranic 68

Na hranicích s Bavorskem 70

Na hranicích s Rakouskem 73

„Demarkačka“ 73

7/ POHRANIČNÍ STRÁŽ NA ŠUMAVĚ 75

Vznik Pohraniční stráže 76

Nové domovy pro pohraničníky 77

První a druhá etapa střežení hranice 80

Život obyvatelstva v pohraničí 82

Malá obrazová galerie – dislokace

pohraničních rot 82

Vzpomínky pamětníků 89

Objekty polní obrany státních hranic 91

Filmování Krále Šumavy 94

8/ OTEVŘENÍ STÁTNÍ HRANICE

A VOLNÝ POHYB 97

Nový trojstátní hraniční znak 98

Na hranicích s Bavorskem 101

Na hranicích s Rakouskem 102

Režim překračování státních hranic 104

Druhy státních hranic 106

Přímé a nepřímé vyznačení hranice 106

Hraniční pruh a volná kruhová plocha 106

Druhy hraničních znaků 107

Struktura hraničního mezníku 107

Členění hraničních mezníků 108

Aplikace statnihranice.cz 109

HISTORIE A SOUČASNOST LOKALIT ŠUMAVSKÉ HRANICE A POHRANIČÍ

..... 110

9/ HRADBA KRÁLOVSKÉHO HVOZDU 111

Od Svaté Kateřiny do Železnorudského průsmyku.....	112
Svatá Kateřina.....	112
Chodská Úhlava, Lomnička a Zadní Chalupy	114
Velký a Malý Ostrý – dominanta Královského hvozdu	114
Velký a Malý Kokrháč – kohouti mezi Ostrým a Svarohem	118
Svaroh a okolí – místo se sklíčenou historií	118
Vyznačení hranice v úseku Ostrý–Svaroh.....	121
Prvorepubliková turistika na hranici Královského hvozdu.....	122
Údolí řeky Svarožné	122
O zaniklých osadách u hranic	124
Letecké snímky dokládající osídlení pohraničí	127

10/ ŽELEZNORUDSKO A PRÁŠILSKO 129

Od Železnorudského průsmyku k Poledníku	130
Silniční hraniční přechod Železná Ruda.....	130
Hraniční nádraží – evropský unikát	131
Velký Javor – nejvyšší hora Šumavy.....	134
Ferdinandovo údolí.....	135
Debrník – jediná hraniční hora	137
Prášilský potok s turistickým přechodem	138
Poledník (Polední hora)	138
Zaniklé osady u hranice	143

11/ MODRAVSKÝ HŘEBEN A SLATĚ 145

Od Poledníku k Pramenům Vltavy.....	146
Horské louky Schachten mezi Poledníkem a Roklanem	147
Roklan – hora zastrčená za hranicí	148
Blatný vrch a Špičnick – dva dvojrchoły s hraničními sedly	149
Modrý sloup – místo s bohatou historií	151
Luzný – druhá hora zastrčená za hranicí	152
Markflechl – tři historické hraniční kameny pod Luzným	153
Velká a Malá Mokrůvka – středověká cesta i turistický chodník	155
Biskupská slat' – symbol přeshraniční spolupráce národních parků	156
Prameny Vltavy.....	157
Zaniklé osady u hranice	160

12/ PLÁNĚ A ÚDOLÍ S POTOKY

U ZANIKLÝCH SÍDEL 165

Od Bučiny k Novému Údolí.....	166
Hraniční přechod na Bučině	167
Čertův jazýček a Reichartova pila.....	168
Potoky, kam se podíváš.....	169
Hraniční přechod Strážný.....	170
Hraniční přechod České Žleby	173
Hraniční přechod Nové Údolí.....	174
Zaniklé osady u hranice	177

13/ TROJMEZENSKÝ PRALES 185

Lokalita od Nového Údolí k Zadní Zvonkové	186
Spálený luh u Nového Údolí	187
Schwarzenberský plavební kanál	188
Třístoličník s třemi vladařskými stolicemi	189
Vysoký hřeben a Trojmezná.....	191
Trojmezí v sedle mezi Trojmeznou a Plechým.....	192
Rakouská louka.....	196
Plechý a Plešné jezero – dominanty Trojmezenského pralesa	196
Prvorepubliková turistika na hranici Trojmezenského pralesa	199
Prosekaná brána u hraničního kamene I/10.....	200
Studničná a Klášterní les.....	200
Hraničník a Smrčina	201

14/ LIPENSKO 203

Od Zadní Zvonkové ke Guglwaldu	204
Hraniční přechod na Zvonkové a první křížení plavebního kanálu s hranicí.....	204
Hraniční přechod na Kyselově	206
Zátopová oblast lipenské přehrady	208
Korandský výběžek a druhé křížení plavebního kanálu s hranicí.....	209
Spáditý úsek Schwarzenberského plavebního kanálu.....	211
Pasečná	212
Hraniční přechod u osady Guglwald.....	213
Zaniklé osady u hranice	215

KATALOG HISTORICKÝCH HRANIČNÍCH ZNAKŮ 227

Obrazové zdroje 235

Prameny a literatura..... 236